

Bijbelstudiepreek Handelingen

Notities (Jos Douma)

Acta

Handelingen is de naam van het boek. In het Latijn: Acta. Het gaat in dit boek niet zozeer om de handelingen van mensen (hun manier van gemeente-zijn, hun prediking, de zendingsreizen van Paulus, het werk van de apostelen etc.) maar om de ‘Handelingen van de Geest’! De Geest gaat aan het werk. Handelingen 2 is een nieuwe inzet vanwege de uitstorting van de Geest. Hij is in dit boek de Hoofdpersoon. Na de vier evangeliën van Jezus zou je Handelingen kunnen noemen: het vijfde evangelie, namelijk het evangelie van de heilige Geest.

Beweging

Het boeken Handelingen laat in de eerste plaats de dynamiek van het evangelie van Jezus zien. Dat evangelie gaat steeds wijdere cirkels trekken. De beweging is: van het centrum Jeruzalem naar de uiteinden van de aarde. Het boek eindigt in Rome, het toenmalige centrum van de wereld.

A2: de eerste gemeente

Veel aandacht gaat vandaag de dag uit naar Handelingen 2: het leven van de eerste gemeente. Dit leven staat voor veel christenen als een ideaal voor het gemeente-zijn vandaag. Er worden zelfs conferenties gehouden met de naam A2, wat staat voor ‘Acts 2’ (‘Handelingen 2’), georganiseerd door Willow Creek in Amerika.

“The leaders of the church in Acts 2 dedicated themselves to following Jesus Christ, growing in their faith, and creating a community that welcomed and embraced new believers. A2 is an exciting, new event designed to help you and your church team explore unchanging, Acts 2 values.” (www.willowcreek.com/A2)

Petrus en Paulus

De andere apostelen komen we in Handelingen nauwelijks meer tegen. Petrus en Paulus spelen de hoofdrol. Petrus was de apostel voor de Joden, Paulus de apostel voor de heidenen. Zij staan samen model voor dit goddelijk uitgangspunt: het evangelie is eerst voor de Jood maar ook voor de heiden.

In Handelingen 1-12 valt het licht vooral op Petrus (met vaak Johannes aan zijn zijde):

- hij spreekt op de Pinksterdag (2:14-40)
- hij geneest de verlamde (3:1-10)
- hij spreekt voor het Sanhedrin (3:11-26)
- hij spreekt Ananias en Saffira aan (5:1-11)
- zijn schaduw heeft genezende kracht (5:15)
- hij gaat de confrontatie met Simon de tovenaars aan (8:9-25)
- hij geneest Eneas en wekt Dorkas op uit de dood (9:32-43)
- hij doopt Cornelius, krijgt een visioen (10-11)
- hij wordt gevangen genomen en bevrijd (12)

Vanaf Handelingen 13 beginnen de zendingsreizen van Paulus. Hij is geïntroduceerd bij de steniging van Stefanus (7:54-8:1) en van zijn bekering wordt verteld in hoofdstuk 9.

Er zijn een paar opvallende parallellen in de Petrus-en-Paulus-verhalen:

- beide genezen kreupelen (3:2-8 en 14:8-12)
- beide genezen door wonderlijke middelen (5:15 en 19:12)

- beide worden geconfronteerd met tovenaars (8:18 en 13:6)
- beide zijn betrokken bij een dode die weer leven wordt (9:36 en 20:9)
- beide worden op wonderlijke wijze uit de gevangenis bevrijd (12:7 en 16:26)

Deze parallellen laten zien dat Paulus evenzeer als Petrus een door God gezonden apostel was!

Paulus wordt op een krachtige wijze persoonlijk geportretteerd in Handelingen, met veel details die hem tot leven brengen.

- zijn betrokkenheid bij de dood van Stefanus (7:54-8:1)
- zijn vervolging van de gemeente (8:1-3; 9:1-2)
- zijn roeping en bekering bij Damascus (9:3-31)
- de intensiteit van de blik waarmee hij mensen aankijkt (13:9; 14:9; 23:1)
- zijn handgebaren (13:16; 26:1)
- zijn scheuren van de kleren (14:14)
- zijn neerknielen op het strand van Milete (20:36-38)

Het begin van Lucas en van Handelingen

Lucas is de auteur van zowel het evangelie van Lucas als van Handelingen. Er is in het eerste hoofdstuk van beide boeken, waar de toon voor de rest van het geheel wordt gezet, een boeiende parallel:

- **Lucas 1:35**: Een woord van de engel: “De heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken. Daarom zal het kind dat geboren wordt, heilig worden genoemd en Zoon van God.”
- **Handelingen 1:8**: Een woord van Jezus: “Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.”

In beide gevallen wordt gesproken over de Geest en over de kracht van God. Wat in het begin van het Lucas-evangelie heeft geleid tot de geboorte van de Zoon van Gods genade, dat leidt in het begin van Handelingen tot de geboorte van de prediking van Gods genade. Dezelfde krachten staan achter zowel het ene als het andere heilswerk, zowel achter de komst van Christus als de Christusverkondiging (H. de Jong).

Het spoor van de Geest en zijn kracht

Vanuit het perspectief van het werk van de Geest en zijn krachtige werking trekken we een spoor door het boek Handelingen. Waar zien we de Geest expliciet werken? Waar ontdekken we zijn kracht? En wat betekent dat vandaag voor ons als het gaat om gemeente-zijn en de verkondiging van het evangelie?

Lees heel Handelingen door en onderstreep alle plaatsen waar gesproken wordt over de Geest en/of over kracht...

Liturgie voor de themadienst over Handelingen (zondagmiddag 24 juni 2007)

- Welkom en mededelingen
- Stiltemoment
- Gezongen votum, zegengroet, gezongen amen
- Liedboek Gezang 477:1,2 *Geest van hierboven*
- Gebed
- Kerkboek Gezang 103:3,4,6 *O Heilige Geest die eeuwig leeft* (oud GK 27)
- Bijbelstudiepreek over het boek Handelingen
- Gelegenheid voor gemeenteleden om iets van hun leeservaringen te delen met de gemeente
- Liedboek Gezang 7:1,2,3,4 *Het woord dat u ten leven riep*
- Geloofsbelijdenis: Kerkboek Gezang 106:1,2,3,4 *God in de hoog' alleen zij eer* (oud GK 28)
- Dankgebed en Onze Vader
- Collecte
- Liedboek Gezang 456:1,2 *Zegen ons, Algoede*
- Zegen
- Liedboek Gezang 456:3 *Amen, amen, amen*